

Tjänsteutlåtande

Näringsliv- och utvecklingsavdelningen

Daniela Balladares
Datum 2022-02-08
Dnr KS 2021/0245

Till Kommunfullmäktige

Svar på medborgarförslag nr 21/2021 - Att sprida uppmaning om preventiva metoden Huskurage i kommunen

Sammanfattning

Den 21 september 2021 inkom medborgarförslag som föreslår att Österåkers kommun ska sprida uppmaning om den preventiva metoden Huskurage i kommunen. Medborgarförslaget innehåller 124 namnunderskrifter.

Syfte med medborgarförslaget och den preventiva metoden Huskurage är att minska våld och i synnerhet mäns våld mot kvinnor.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen besluta

Att bifalla medborgarförslaget och sprida uppmaning om den preventiva metoden Huskurage i kommunen.

Bakgrund

I medborgarförslaget framkommer att mäns våld mot kvinnor är ett globalt hälsoproblem som kan drabba vem som helst och drabbar alltid barn i familjer som lever i familjer där det förekommer våld. I Sverige utsätts en av fyra kvinnor för våld i en nära relation och en av tio barn lever i hem där det förekommer våld. Var tredje vecka dödar en man en kvinna han har eller har haft en nära relation med enligt förslagsställaren.

I medborgarförslaget framkommer vidare att metoden Huskurage har införts i många kommuner och bostadsbolag, exempelvis Wallenstam. Huskurage är ett sätt att få grannar att samlas runt en tydlig policy mot kvinnovåld. Att utöva civilkurage är enkelt och räddar liv.

Tjänsteutlåtande

Metoden innebär att vid oro för våld hos granne knackar annan granne på, vid behov hämtar hjälp av andra, ringer polisen. Kontakta alltid polisen i första hand vid situationer som upplevs akuta eller hotfulla. En lapp sätts upp i trappuppgången och information delas ut till grannar. Mer information finns på Huskurage hemsida.

I medborgarförslaget framgår även att svensk forskning har påbörjats för att utvärdera metoden. I Örebro uppgav 85% att Huskurage lett till ökad trygghet. Förlagsgivaren betonar att ”det vore väl fint om 85% av de boende i de av kommunen ägda fastigheterna kunde uppleva ökad trygghet”.

Medborgarförslaget innehåller 124 namnunderskrifter som bifogats.

Förvaltningens slutsatser

Mål för kommunens våldspreventiva arbete är att:

- Österåker ska ha en trygg miljö, fri från våld
- våld i nära relationer upphör och att barn inte längre behöver uppleva våld

Österåkers kommun arbetar aktivt med att förebygga, uppmärksamma och stötta våldsutsatta samt förhindra och förebygga våld i nära relation och våld i hemmet i nära samarbete med polismyndigheten. Huskurage är en metod för att förebygga och förhindra våld i nära relationer. I flertalet förundersökningsprotokoll där kvinnor dödats i sina hem av en man de har eller har haft en nära relation till framkommer att grannar hört skrik eller dunsar, men väldigt få har agerat.

Att alla medmänniskor visar civilkurage och agerar när det förekommer våld i samhället är en viktig del i arbetet med att minska våldet generellt i samhället och framför allt våld i nära relationer. I konceptet Huskurage finns en policy som tydliggör hur boende i ett område kan agera med enkla åtgärder för att förebygga och stoppa våld i nära relation.

Huskurage-konceptet innebär att vid oro för våld och av omtanke uppmanas grannar att:

1. Knacka på hos grannen.
2. Vid behov – hämta hjälp av andra. Fler grannar kan bidra till att skapa mer trygghet.
3. Ring polisen. Kontakta alltid polisen i första hand vid situationer som upplevs akuta eller hotfulla.

Det är viktigt att alltid vid situationer som upplevs akuta eller hotfulla kontakta polisen. Det anges numera tydligt i Huskurages instruktioner.

Tjänsteutlåtande

Huskurage som metod har dock mötts av kritik. Framförallt handlar kritiken om att den som knackar på riskerar att utsättas för våld om man knackar på hos en våldsam granne. Lokalpolisområde Södra Roslagen uppger att någon sådan anmälan ännu inte inkommit till polisen och att kritiken är grundad i händelser i USA där vapen i hemmen är en vanlig företeelse.

Huskurage har utvärderats av Högskolan i Gävle¹ på uppdrag av Gävle kommun under 2020 och kommit fram till slutsatsen att metoden kan öka viljan att ingripa och att fler kvinnor är positivt inställda till Huskurage, men visar också på vikten av ett gott samarbete mellan viktiga aktörer för att sprida kunskap om Huskurage.

Det finns således olika uppfattningar om Huskurage inom polismyndigheten, kommuner, bostadsbolag och civilsamhälle. Kritiken delas av många tongivande personer som så sent som år 2021 riktade kritik mot metoden och den risk som kan finnas för den som knackar på. Att uppvisa civilkurage ifrågasätts däremot inte.

Kommunfullmäktige avslag 2018 en motion (12/2017) om att införa Huskurage som metod med hänvisning till att Polisen och förvaltningen anser att det är Polisen, via telefonnummer 112, som initialt ska kontaktas för att minimera risken för att själv skadas vid pågående brott. Polismyndigheten har sedan dess reviderat sin uppfattning. Metoden var relativt ny 2018 och den farhåga som det tidigare gavs uttryck för har inte besannats vilket konstaterats ovan.

Efter omvärldsbevakning och beaktande av för- och nackdelar med att i Österåkers kommun sprida uppmaning om den preventiva metoden ställer sig förvaltningen positiv till medborgarförslaget.

Kommunens webb föreslås också uppdateras med tydlig information om Huskurage.

Armada Fastighets AB ställer sig bakom beslutsförslaget.

Att sprida uppmaning om den preventiva metoden Huskurage i kommunen bedöms inte innebära några kostnader för Österåkers kommun.

Tidigare beredning och beslutsförslag

Kommunstyrelsen har behandlat Huskurage i ärendet 2017/0161.

---

¹ <http://hig.diva-portal.org/smash/get/diva2:1613753/FULLTEXT01.pdf>

Tjänsteutlåtande

Bilaga

Medborgarförslag 21 – 2021

Staffan Erlandsson
Kommundirektör

Kristina Eineborg
Näringsliv- och utvecklingsdirektör

Ulf Palmgren
Säkerhetschef

Expedieras

Förslagsställaren
Kommunstyrelseförvaltningen
Socialförvaltningen
Armada Fastighets AB

Digitala Signaturer